

Hacktivism och queer

Otto: Det jag tänker kring hackare är just att de kartlägger system och ordningar, undersöker energier, gränssnitt och kontaktytor, sen bryter de in i dom och kopplar om, hittar de punkter där de kan göra en form av akupunktur, strategiska spänningpunkter där de kan trycka till så ny energi strömmar till och ordnar om i systemet på ett önskvärt, och helande, sätt. Men hela poängen är just att utnyttja det befintliga systemet, hitta nya vägar genom det, och frigöra underliggande krafter.

Per: Aha, jaa, då hackar civil olydnad åtminstone fyra separata system. Först hackar den de ordningar som fängslar aktivisterna och frigör en utväg för motstånd, det kan vara lönearbete och huslån. Sedan går gruppen in på ett företag, statligt verk eller en militärbas och hackar en bit av organisationen, maskiner, transportmedel. Tredje steget är att hacka förhör och rättegång så dessa kan användas för rättvisa. Sedan hackas fångenskapen och fängelset så de börjar samarbeta med olydnaden.

Även själva olydnaden hackas på märkliga sätt. Civil olydnad är inte en fast form. Civil olydnad är uppfinnande. Ett uppfinnande som bygger med de verktyg som finns tillgängliga.

Trängs snarare än total brytning

Hacktivism bryter med den revolution som uppfattar sig som ett totalt brott, en totalt annan ordning. Revolutioner köar inte, de avlöser inte varandra. Revolutioner trängs. När hackande och finslipande nått tillräckligt långt kan dock flera ordningar börja samverka. Och med tiden tränga undan andra ordningar.

Vi upptäcker att civil olydnad, ickevåld, hacktivism och queer inte är raka och linjära begrepp. De är innovativa praktiker. De etablerar något annat än det etablerade. Förhoppningsvis attraherar de varandra, så de tillsammans kan uppfinna andra ordningar.

Queer begriper hacktivism

Låt oss en stund använda queer som paradigm för hacktivism. Queer är inte protest eller negation. Protesten fastnar i en heteroordning med två motstående kön: makthavare och folket. Queer vänder sig inte mot den mäktiga ordningen. Queer viker snarare av åt andra håll. Queer är avvikelse. Queer blir kanske tydligare med det engelska (sexual) orientation, orientera sig i en viss riktning.

Queer blir på så sätt bakvänt för en rättighetsaktivism som hävdar att trans eller homosexualitet ska vara lika "normalt" som allt annat. Queer får dock inte avfärda dem som kämpar för att få passa in, som kämpar för att få ordning på Ordningen. Ifall queer kamp blir konsekvent avvikelse så skapar den nya räta linjer. Och när queer blir 'straight' så utesluter ju även queer det avvikande.

Hacktivism begriper queer

Ifall vi nu istället prövar att använda hacktivism som paradigm för queer så blir detta kanske ännu tydligare. Hacktivism låter ordningen avvika. Ordningen sätter fart i en ny riktning. Ordningen befrias från sig själv, från sitt eget herravälde.

Hacktivisterna bygger om. De använder olika ordningar som byggstenar. Det går inte att vara hacktivist bredvid. Hacktivism är inte ett individuellt skapande. Hacktivister bygger tillsammans. Tillsammans skapar möjlighet att bli något annat.

Den som håller sig bredvid blir sin egen mästare. Den tvingas uppfinna egna patent. Patent håller andra undan. Patent är försöket att skydda sig mot det politiska, mot det gemensamma.

Queera patentens motstånd

På ett sätt gör queer och hacktivism samma operation: Ändra om. Och tappa kontrollen. Queer är mer fri programvara än patent. Givetvis slår patenten tillbaka, de försöker förvandla queer till något statiskt, något som är identiskt med sig själv, som är sig själv.

Queer, hacktivism och civil olydnad är faktiskt skapande. De förverkligar något

som blir märkligt för dominerande ordningar. Hacktivism och queer förverkligar det märkliga i dominerande ordningar. Maktordningar queeras. Det är så något revolutionerande ger sig själv tid att ordna till sig. Så det kan leva vidare i trängseln.

Texten är utkast från boken *Mode och motstånd* av Otto von Busch och Per Herngren (Korpen, 2016).

Lättja effektivare än aktivism

Jag funderar ifall "aktivism" i betydelsen aktiv i olika aktuella politiska frågor hindrar politisk förändring. Lösningen skulle i så fall vara fokuserad och långsiktig aktivism, som exempelvis fokuserad queeraktivism, palestinaaktivism. Bygga upp en butik kring rättvis handel. Organisera ett kooperativ, eller bygga upp ett kollektiv. När ett politiskt motstånd byggs upp på lång sikt verkar tystnaden, långsamheten, vilan, utflykten, festen, lättjan minst lika mycket som febrilt organiserande. Kanske mer!

Jag syftar inte på individuell semester eller vila, vilket också är viktigt, utan hur den politiska gemenskapen tillsammans har picknick, gör utflykter, fikar tillsammans. Hur den slöar tillsammans. Hur den har tråkigt tillsammans. Ofta är det när gemenskaper är lata tillsammans som nya politiska uppfinningar görs.

Under promenaden får någon en bra idé. Den idén jäser i organisationen under något år. Sedan provas den. Det tar kanske tio-tjugo år att pröva, finslipa och förverkliga idén.

Vara lata tillsammans är kreativt och innovativt

Mina författarvänner vittnar om att de kan vakna upp mitt i natten och få en ny fantastisk idé. Men ifall de har för många böcker och artiklar på gång samtidigt så förlorar de fokus. Det finns ingen berättelse som ligger där och puttrar i bakgrunden. De där fantastiska idéerna som lyfter hela berättelsen uteblir.

Samma sak kan säkert gälla de som bygger ett hus. Eller som försöker konstruera en maskin. Det är på raster eller på puben de riktigt bra idéerna gör sig fria och börjar hoppa runt i arbetslaget.

Politisk förändring byggs upp av samtal och tystnad, engagemang och vila, febril aktivitet och tvärstopp. Uppfinningar och finslipning dyker kanske oftare upp när motståndsgruppen dansar, eller ligger på en äng och vilar, eller tar en promenad, än när den "organiserar".

Intensitet och stillastående stärker varandra.

Dialog och tystnad stärker varandra.

Politisk förändring behöver jäsning och förmultning. Saker behöver tid att ligga till sig. Politisk kamp behöver nötas och slitas som kläder nöts och slits.

Politisk förändring får rynkor, den behöver få rätt att åldras. Märken och ärr efter skador och våld blir en del av det minne som skapar personlighet. Ett motståndssamhälles personlighet och karaktär är avgörande för politisk förändring.

Aktivistisk stress tränger bort tystnad, vila och rynkor

Aktivism i betydelsen hoppande mellan olika frågor tränger undan det utrymme av tystnad, seghet och lättja som motståndsgemenskaper behöver för att börja leva det samhälle de vill ha.

Aktivism fångas lätt i [samtidsslaveri](#). Och aktivism skapar samtidsslaveri.

Aktivism riskerar att bli individuell. Visst uppstår nät av kamrater och vänner. Men det blir inte tillräckligt tid för seghet, att ha tråkigt tillsammans. Vänskapen blir individuell snarare än den kamratskap och solidaritet som uppstår under lång kamp tillsammans.

Organisera-ism, alltför stort fokus på organiserandet, hindrar samhällen från att växa fram i och runt organisationen. Febrilt organiserande kan upplevas lika omänskligt som alltför byråkratisk byråkrati.

Organisationer som fortlever, som kommer in i en lugn puls, blir med tiden

samhällen. Men samhällen är aldrig samma sak som organisation. Samhällen är det som kretsar runt mötesplatser, runt torg, runt pulser och rytmer.

Motstånd blir med tiden samhällen

Civil olydnad och motstånd blir samhällen. Inget samhälle blir samhälle ensamt. De behöver torg, duvor, pulser som drar. Torg fylls på dagen och kvällen och på morgontimmarna kan de stå tomma.

För att befriade samhällen ska få tid att växa fram behöver gemenskapen mycket utrymme för att vara lata och slöa tillsammans. Mycket tid att dansa och sjunga ihop.

Politisk förändring tar tid. Politisk förändring kan ta decennier att bygga upp innan andra organisationer och samhällen tycker den är tillräckligt intressant för att testa och imitera. Politisk förändring smittar av sig. Men det behövs mycket muterande innan det finns något som kan smitta och kanske skapa en epidemi.

Per Herngren

2013-02-28, version 0.1.1

Referens

[Samtidsslaveri: hur aktivism hindrar politisk förändring](#), 2013.

Tack till samtal med Stellan Vinthagen om hur festerna organiserar precis som beslutsmöten. Hur raster kan vara minst lika kreativa som workshops. Lisa Gerenmark för möjligheten att låta engagemang kretsa kring några platser och lokaler under flera decennier. Och med Sven-Eric Liedman som för många år sedan tog upp hur lättja och att ha tråkigt blir kreativt skapande.

Innovativa team

Boka kurs för arbetsgrupper och team. Deltagarna tränar praktiska tekniker för att intensifiera möten. Hur blir gruppen mer innovativ? Hur blir vi kreativa tillsammans? Under kursen finslipas tekniker för att avlasta gruppen från 'information overload', irritation och energidränering. Att bryta informationströtthet görs bland annat genom metoder för blackboxing, tekniker för att skydda gruppen från information.

Kursen lär ut metoder som gör gruppen mer självgående och inte är beroende av instruktioner hela tiden. Det kallas singularitet och autopoiesis i systemteori. En grupp som övergår till att bli singularitet koordinerar sig med andra grupper snarare än mikrostyrs. Organisationen kan använda sig av resonans för att mångfaldiga kraft och spara energi.

Deltagarna övar metoder som fokuserar både på effektivt nyskapande samt att inspirera och stötta varandra. Vilka metoder kan gruppen använda för att ingripa vid dominans, mobbing och härskartekniker?

Övningarna under kursen bygger vidare på forskningen kring komplexitet och ickelinjär stabilitet, samt hur arbetslag kan fungera mer som rhizom och resonans än genom mikrostyrning.

Övning och teori vävs samman

Exempel på praktiska övningar och metoder under kursen. Konkreta vardagssituationer används för övningarna för att metoderna ska ge användbara färdigheter snarare än abstrakta insikter:

Beslutsmöten

Avbryta dominans och ge tillbaka ordet.

Bryta osäkerhet och nedvärderande: förklara sig, försvara sig, ursäktande, ignorerad.

Fördela auktoritet: besserwisser, bulldoser, trångsynt, dominera, låsa sig, nej-sägare, ja-sägare, stigmatisera, stämpla, gnällspik, spela offer, känslösam, tjat, övertala, utpressning.

Tröghet: Vet inte! Vad ska jag göra åt det då? Ingen sa åt mig att-. Men jag hörde att-.

Mikrostyrning: belasta, svårigheter, informationsöverflöd, blackboxa, avlasta, belasta, delegera tillbaka.

Problemlösning

Förhandlingstekniker: skiljedom, principstyrd, förhandling, out of the box-lösning, kompromiss. "Som om" istället för "för att".

Mötestekniker: förslagsrunda, beslutsrunda tidsunderlättare, stämningsunderlättare, maktingripare, hustomte.

Dialogtekniker: affirmerande dialog, dialektisk dialog, styrt lyssnande, aktivt lyssnande, immanent kritik, skapa värde eller värdera, innovativt frågande. Säga ifrån, höja rösten, gräla, skälla, skrika, skällsord, visa ilska.

Från uppfinning till innovation

Gandhi lanserade ickevåld som experiment med sanningen, alltså att testa och pröva nya metoder för sanning. Genom satyagraha kombinerade han motstånd och att direkt börja leva det samhälle man vill ha - det konstruktiva programmet. Istället för experiment föreslår jag att ickevåld snarare ska ses som innovationer. Innovationer inriktar sig - till skillnad mot experiment och uppfinningar - på att finslipa och göra de nya metoderna smidigare, lättare att

använda och enklare att upprepa och reproducera. En innovation är en rörelse med riktningen att ersätta gamla lösningar.

Från uppfinning till innovation

Ickevåld kan ses utifrån tre verksamheter som ofta följer på varandra. De går från uppfinning till innovation, och genom slipning av innovationerna vilket med tiden kan följas av etablering.

Uppfinningar kan vara ganska tokiga och spekulativa, och uppfinningar är inte så enkla för andra samhällen att dra nytta av. Uppfinningar är avgörande för att ett samhälle, ex motståndssamhälle, inte ska stagnera. Men det är genom finslipningen av innovationerna som ickevåldet blir intressant för andra samhällen att pröva och utveckla vidare.

1 *Uppfinningar*: Mycket arbete för att få något nytt att fungera. Svårt att upprepa, kräver mycket energi, leder till enstaka försök och händelser, bränner lätt ut deltagare.

2 *Innovationer*: Här finslipas nya tekniker som är möjliga att mångfaldiga och upprepa. Ickevåldet utvecklar innovativt ett samhälles moral. Men ickevåldet måste också ha kul, utveckla metoder som inspirerar och bejakar.

3 *Etablering och diffusion*: Här lämnar innovationerna ickevåldet (kontakten och konfrontationen med våldet) och övergår till institutioner och komponenter som kan användas av olika samhällen.

Ickevåldet fastnar alltför ofta i en tung och arbetsam uppfinningsfas. För att skapa intressanta metoder och system behöver ickevåldet vidareutveckla verksamheten till en innovationsfas där man varvar finslipning av tekniker och organisation med längre träningar som utvecklar färdigheter och skicklighet.

Per Herngren

2006 version 0.1

Gandhis experiment med sanningen

Gandhi uppfann en metod att omvandla lidande. Lidandet under förtryck och våld omvandlades till motstånd och moralisk kraft. Denna uppfinning gav han namnet ickevåld

(ahimsa). Istället för att ta patent inbjöd han andra att använda och utveckla den. När ickevåld återskapar sig själv genom konflikten koncentreras kraft och bildar en källa som flödar starkare varje gång nya ickevåldsgrupper öser ur den.

Genom de oskiljaktiga parhästarna direkt ingripande och efterföljande fängelse/lidande förskjuts ansvaret och därmed aktören (subjektet) från makthavare till medborgare, samtidigt som härskarens straff muteras från maktteknik till kraftkälla för motståndet.